

HESTEVELFÆRD

skal implementeres tidligt

Fokus på rideskolestart kan højne velfærden for alle vores heste

TEKST OG FOTO: ANNE-SOFIE SCHOU MUNK

Claus Toftgaard, human- og hestefysioterapeut samt uddannet træner, har i mange år haft et brændende ønske om at forbedre velfærden hos de tusindvis af heste, som hver dag bliver brugt til ridning. Hidtil har han især haft fokus på privathestene, altså de såkaldte sportsheste, men efter mange besøg på rideskoler over hele landet, mener han, at vores behandling og omgang med heste bygger på gamle traditioner, som ikke altid tilgodeser hestens ve og vel.

– Hvis vi vil sikre bedre vilkår for de heste, som skal tjene de kommende generationer, er det vores ansvar at sørge for, at fremtidens ryttere, så tidligt som muligt, bliver bevidste om hestens behov. Det ville komme alle parter til gode, og på længere sigt også forbedre hestenes holdbarhed, arbejds-glæde, og hermed også rideskoleelevernes oplevelse. Glade heste giver glade elever.

” Hvis vi vil sikre bedre vilkår for de heste, som skal tjene de kommende generationer, er det vores ansvar at sørge for, at fremtidens ryttere, så tidligt som muligt, bliver bevidste om hestens behov

Claus Toftgaard, human- og hestefysioterapeut samt uddannet træner, har et brændende ønske om at forbedre velfærden. Hidtil har han især haft fokus på privathestene, men efter mange besøg på rideskoler mener han at der i høj grad er behov for forbedringer i elevskolerne landet over.

Foto: Ridehesten.com/Britt Carlsen

Jeg sad der i 25 minutter, og ikke på noget tidspunkt sagde instruktøren noget, jeg kunne være enig i

Kravene til instruktørerne bør skærpes for at sikre, at de har lært hvordan hestene holdes sunde, raske og glade, så de er rustet til at vurdere, hvad der er korrekt brug af hver hest ud fra deres fysik såvel som deres temperament/psyke.

Foto: Ridehesten.com

Elevhesten - et træningsredskab

Til trods for tiltag fra Dansk Ride Forbund og øget fokus på hestevelfærd, synes Claus Toftgaard stadig, at det ofte er en deprimerende oplevelse at sidde som tilskuer til en lektion på mange rideskoler. I hvert fald hvis man, som Claus, ser på det ud fra hestens vilkår.

For ikke så længe siden sad han tilfældigt og overhørte en lektion på en dansk rideskole:

– Jeg sad der i 25 minutter, og ikke på noget tidspunkt sagde instruktøren noget, jeg kunne være enig i. Hestene går som regel bare forstenede rundt, og dem som ikke gør det, reagerer på en måde, som bliver opfattet negativt af både rytter, instruktør og forældrene, der står og kigger på.

Det tager ikke mange minutter at indse, at hestene som oftest bliver opfattet som et træningsredskab/sportsrekvisit, og ikke et levende væsen.

Claus spørger:

- Hvordan kommer mennesker i gang med at ride? Det er lige så farligt at ride, som det er at køre bil, og til en bil skal man have et kørekort.
- De fleste skader med heste sker ud fra menneskets uvidenhed. Mange af skaderne og slid på hestene kommer af det samme.
- Rideskoleeleverne skal have bedre grundforståelse for hestens adfærd og fysiologi og lære, at det er et partnerskab mellem hest og rytter.

>>>

Som Claus ser det, har der kun været en meget begrænset udvikling af rideskoleundervisningen de sidste årtier, men nytænkning kræver både inspiration og værktøjet til at gennemføre de nye ideer, hvilket er et område DRF måske kunne bruge mere tid på at udvikle.

Ganske vist har DRF allerede oprettet en certificeringsordning, hvor klubberne skal leve op til krav inden for flere forskellige områder, herunder organisation, sikkerhed, elevskole, ridelejr, klubstævne, miljø og bredde og opstaldning. I skrivende stund er der 20 danske klubber, der har opnået denne certificering.

Der er dog ikke mange af punkterne, der stiller direkte krav til at højne hestevelfærd. Der er en regel om, at hver elevhest skal have en fridag om ugen, og underviserne skal opfylde følgende krav:

- Klubbens undervisere skal være tilmeldt/have gennemført kurser svarende til de obligatoriske kurser i forbundets Træner 1-uddannelse eller have viden og erfaring svarende dertil, og i undervisningssituationen skal de altid opholde sig på banen sammen med rytterne.

Det er absolut en forbedring, at der stilles krav om uddannelse til underviserne, men den del der lyder ”eller have viden og erfaring svarende dertil” giver en mulighed for at omgå reglen, for hvem skal vurdere det?

Kravene til instruktørerne bør skærpes for at sikre, at de har lært hvordan hestene holdes sunde, raske og glade, så de er rustet til at vurdere, hvad der er korrekt brug af hver hest ud fra deres fysik såvel som deres temperament/psyke.

– Man skal udarbejde individuelle vurderinger af hver hest, og elevrytterne skal lære at forstå og tolke hestens reaktioner. Dette forudsætter, at vi har dygtige, veluddannede instruktører, til at guide dem. Vi skal væk fra standardiserede løsninger og lære rytterne, at hver hest er et unikt individ, som har brug for forskellig behandling, træning og omsorg. Hestene skal være korrekt redet således, at børnene faktisk har en chance for at lære at ride, ved at hesten svarer korrekt, når de giver hjælpen korrekt.

Respekt og fokus

At komme ud i stalden kan være en enestående chance for at komme ud i naturen, og få en oplevelse udendørs, i stedet for at være på iPad'en derhjemme.

Omgangen med heste er en fantastisk mulighed for at udvikle børns empatiske evner og respekt for andre, hvilket kan være en stor styrke i mange andre sammenhænge og føre til større selvtillid og selvværd. Gennem hestene kan vi lære børnene at holde fokus på, hvad der foregår her og nu, vise dem, hvor stor en forskel nærvær, koncentration og en vis form for disciplin kan gøre – kvaliteter, som ikke mindst folkeskolelærere ser som en mangelvare blandt tidens børn og unge.

Der skal skabes plads til, at eleverne omgås hestene også uden for den halve time, de sidder på den, venskaber udvikles oftest proportionelt med den tid, der investeres i samværet.

Alternativer til de traditionelle aktiviteter i rideskolen giver velfærd for både ryttere og heste.
Foto: Ridehesten.com

” Omgangen med heste er en fantastisk mulighed for at udvikle børns empatiske evner og respekt for andre

Hvis børnene er under 10 år, skal forældrene også med på et startkursus.

Foto: Ridehesten.com/
Annette Boe Østergaard

Et startkursus?

Claus foreslår, at vi udvikler en form for kørekort eller startkursus, som skal passeres før den egentlige rideundervisning kan sættes i gang. Er børnene under 10 år gamle, skal forældrene også være med.

Et startkursus bør, ifølge Claus, ud over gængse ting som at sadle, børste og rense hove, der stadig er meget vigtige faktorer for hestens ve og vel, også omfatte følgende punkter, som vil have en mere langsigtet effekt på vores ridehestes velfærd i fremtiden.

- Longering af rytteren til denne har så god balance, at han/hun kan sidde flere omgange på en volte uden at holde fast i noget, og miste balancen. Det betyder, at hestene undgår ryk i munden og bump i ryggen i samme omfang som hidtil.
- De nye ryttere skal lære, hvad sikker omgang med hesten betyder og lære at arbejde med den fra jorden. Hesten er et flugtdyr, og har børnene forståelse for dette, og har fået instruktion i at en hest handler instinktivt og sjældent for at være dum mod dig, kunne man undgå megen unødigt frustration for børnene, og ofte unødigt afstraffelse af hesten. At lære at arbejde med hesten fra jorden er sundt for børnene og hestene, og styrker relationen mellem dem.

- Vi skal skabe forståelse for, hvad en sund holdning er, og hvorfor hesten skal gå i en sund holdning. Hvis de allerede fra udgangspunktet får en klar forståelse for dette, er det lettere at fastholde dem i den vane. Det er meget sværere at vænne sig af med en dårlig vane, end at lære tingene rigtigt fra begyndelsen. Det er her ikke kun "bag lodret" der gælder, men også det modsatte.
- Fremtidens ryttere skal have kendskab til hestens krop. Hvorfor gør den sådan, når man prikker her, trykker der osv. Det kan både øge sikkerheden og hjælpe eleverne til at blive mere bevidste om, hvordan hesten fungerer, og hvordan den har det den dag de skal ride.

Vi bør arbejde hen imod, at alle heste får ferieuger, kommer på fold hver dag, og mindst en gang om året får foretaget sundhedstjek, som også omfatter et årligt besøg af tandlægen. Ligeledes er det vigtigt, at alle heste jævnlige rides af uddannet personale, som kan holde hesten løsgjort og opmærksom på korrekte hjælpere, til glæde for både hest og elev. Ridning handler i høj grad om at kunne indgå i en sammenhæng. Men for at nå så langt, er det vigtigt, at vi udvikler rammerne for en større forståelse for, hvordan tingene hænger sammen.

